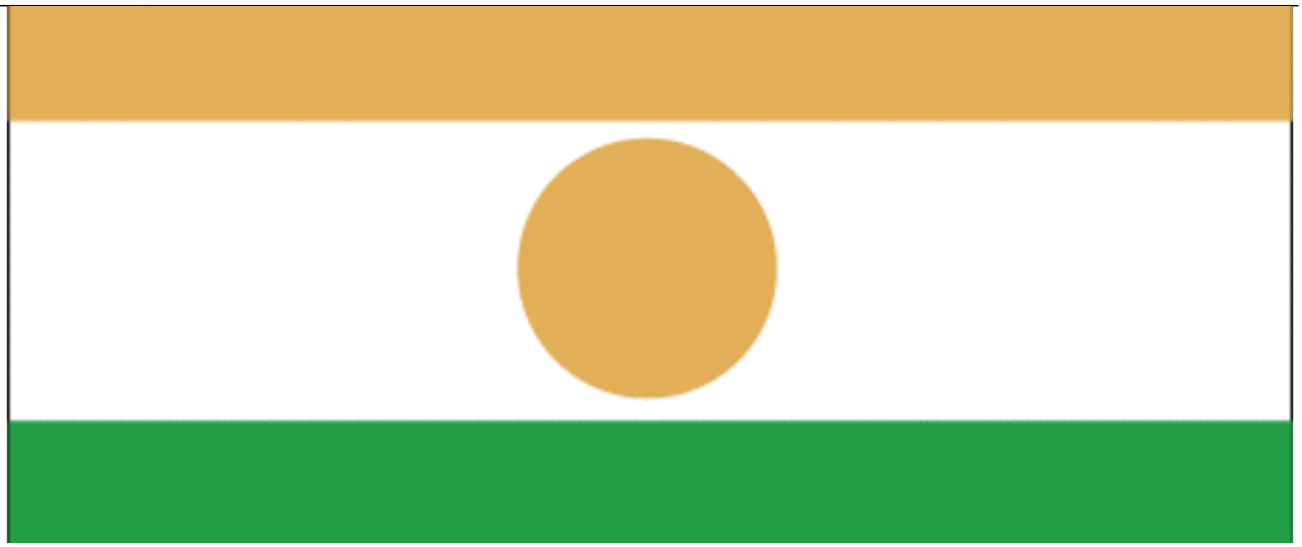

Mesebeli Afrika - Niger: az urán valódi oldala

2010 április 15. Flag

Szöveg méret

90
Mentés

- 0

Értékelés kiválasztása
nincs értékelve

Még

Mérték

Bármilyen listát is nézzünk, Niger országa minden elemzés szerint a világ tíz legszegényebb országa között szerepel, gazdasága rendkívüli mértékben az ország uránkincsét?l függ (hiába vannak más ércekb?l is jelent?sebb tartalékok), nagyjából a teljes export 70%-a származik ebb?l az ásványkincsb?l.

A több évtizede, az ország északi részén megnyitott felszíni (SOMAIR) és a földalatti (COMINAK) uránbánya a megnyitása utáni években hozott igazán döbbenetes fejl?dést (mondjuk ez is megkérd?jelezhet?) és bevételt Nigernek, az azóta bekövetkezett piaci változások miatt azonban az urán ára jelent?sen visszaesett, így a világ harmadik legnagyobb tartalékával rendelkez? észak-afrikai ország gazdasága még jobban rá van utalva az elmúlt években kutatási engedélyeket kér? külföldi bányavaállalatokra (és ezekb?l van b?ven, csak 2009-ben 139 különböz? kutatási projekt indult).

Persze, mint az sajnálatos módon az afrikai kontinensen lenni szokott, az átlagemberek semmit sem éreznek a befolyó eurómilliókból, az uralkodó helyzetr?l mindent elmond, hogy a nemrég történt katonai puccsot hatalmas ünneplés és öröm fogadta országszerte (ezzel ellentétes érzelmek voltak a fejlett országokban). Vagyis téves volt az el?z? mondat: az átlagemberek, legalábbis a bányák körül él?k, mindenképpen éreznek valamit az ország féltett kincséb?l, ahogy arra a Greenpeace március végén közzétett jelentése ismételten rávilágít (de ez már a sokadik ilyen jelentés), a francia állami bányavállalat, az Areva által üzemeltetett bányák környékén a megengedettnél jóval magasabb a radioaktivitás, olyannyira, hogy ez közel 150 ezer ember életére van súlyos hatással.

A f?várostól, Niamey-t?l nagyjából 800 kilométerre fekv? Arlit és Akokan bányavárosa a leginkább érintett, a Greenpeace tavaly novemberben vett mintái szerint Arlit ivóvízében magas koncentrációban található urán, Akokan utcáin pedig minden lehetséges limitet túllép? a radioaktív sugárzás mértéke (a jelentés szerint valahol a normál szint ötszázszorosát mérték!!). Ez pedig azt is jelenti, hogy egy órát eltöltve Akokanban, már meg is kapjuk az egy évre engedélyezett maximális sugárzási mértéket. De ez nem újdonság, az elmúlt évek szinte mindegyikében láttak napvilágot jelentések, amelyek a két város súlyos szennyezettségét tárták a nagyvilág elé, az Areva maga többször el is ismerte az adatokat, de kés?bb már olyan közleményt adtak ki, hogy a probléma okát feltárták és elhárították (ezt tette idén januárban is a tavaly novemberi Greenpeace-mérések után).

2007-ben egy közös nigeri-francia non-profit szervez?dés az akokani kórház közvetlen közelében a megengedett sugárzási szint százszorosát mérte, és azt is megállapították akkor, hogy a sugárzás f? okozója az a hihetetlen mennyiség? radioaktív hulladék, k? (a bányászat mellékterméke), amelyet útépítésre használtak fel. Idén márciusban egyébként nigeri civil szervezetek tüntetést is szerveztek az Areva niamey-i központja elé, Niger teljes kizsákmányolásával és a nigeri emberek mérgezésével vádolva a francia nagyvállalatot. Iszonyú még a gondolat is, ezekben a bányavárosokban a leveg?b?l, a vízb?l, a földb?l is támadás éri az emberek szervezetét, akik közül sokan ráadásul magukban a bányákban dolgoznak, miközben a franciák milliárdokat kaszálnak az üzletb?l.

És akkor még ott a járulékos szennyezés is, a fentebb leírt két uránbányát elektromossággal javarészt ellátó Tchirozérine er?m?ben szenet égetnek, amelynek kitermelése súlyosan mérgezi a nigeri víztartalékokat. Amelyek amúgy sem állnak b?ségesen rendelkezésre, így nem csoda, hogy a bányák miatt rengeteg állattenyészt? hagyott fel foglalkozásával, ugyanis egyszer?en nem volt már víz az állatoknak (vagy ha volt, attól szerencsétlenek elpusztultak). Az országban a hatvanas évekt?l jelenlév?, legnagyobb foglalkoztatónak számító Areva már aláírt egyébként egy szerz?dést egy új bánya létrehozására, amely 2013-ban kezdheti majd meg m?ködését, úgyhogy reméljük most komolyan veszik a Greenpeace felszólítását (most próbáljunk komolyak maradni) és megpróbálnak tenni az iszonyú radioaktív szennyezés ellen.

Amely aztán tényleg minden formában jelen van: a leveg?ben abnormálisan magas a radon koncentrációja, a piacokon egykoron a bányákat is megjárt, er?sen szennyez? fémtárgyakat is lehet vásárolni. A vádakra reagálva Patricia Marie, az Areva szóviv?je azt mondta az AFP-nek, hogy az idei év végéig egy teljeskör? vizsgálatot fognak a két bányájuk környékén végrehajtani, hogy biztosítsák, senki nincs kitéve semmilyen veszélynek a bányáktól pár

kilométerre lév? településeken. A bányák szennyezettségér?l már ne is beszéljünk inkább.

Sok egykori dolgozó szenved komoly egészségügyi problémáktól, ráadásul mivel már csak “egykori” dolgozók, nem engedhetik meg maguknak a drága kezeléseket, így nem csoda, hogy sokan úgy érzik, az Areva ellopta az életüket. És bár egy 2006-os jelentésben az Areva is rávilágított a légz?rendszeri megbetegedések kiemelten magas kockázatára a leveg?ben szálló szennyez?dések miatt, az idei év januárjában kiadott jelentésük szerint az átlagnál magasabb esetszám sivatagos területeken mindig magasabb, mint máshol.

Mondjuk az elmúlt években már jelent?s haladást sikerült elérni a múlthoz képest, az Areva vezetése nem is olyan régen beleegyezett, hogy diagnosztikai állomásokat, kisebb kórházakat fog építeni azokban az országban, ahol uránt termel, így Nigerben is, ráadásként pedig egy független bizottság létrehozásába is belement, amely dolgozókat, helyi lakosokat és vállalati képvisel?ket tömörítve próbálja megvizsgálni a panaszokat. Ebben az esetben is tökéletesen láthatjuk amúgy mennyire másképp kezelik egy fejlett, és egy Nigerhez hasonlóan szegény ország lakosságát: míg az Areva egyik kanadai bányájában több tízezer dollárt ad évente a helyi közösségnek, hogy méréseket végezzenek, Nigerben semmit, Kanadában tucatnyi szervezet felügyeli a m?ködés minden lépését, Nigerben szinte senki, Kanadában rendszeres orvosi vizsgálatokon esnek át a dolgozók, Nigerben csak ígéretek vannak erre és így tovább.

De a bányászatnak más káros hatásai is vannak, a függetlenségükért és szabadságukért évtizedek óta küzd? tuaregek javarészt azért újították ki harcukat néhány éve, mert fel akartak lépni az Areva és a nigeri kormány közös kizsákmányoló, mérgez? és a tradícionális nigeri életet a múltba süllyeszt? praktikái ellen. Szomorú ez a történet, hiszen a Franciaország áramellátásának 75%-át adó atomenergia el?állításához szükséges urán közel felét Nigerb?l szerzik be, az afrikai ország azonban mégis semmit sem tapasztal ebb?l a hatalmas bevételb?l. Ami infrastrukturális fejlesztés történik, az javarészt a bányákhoz szükséges, a többi pénz pedig szépen elt?nik korrupt tisztvisel?k zsebeiben, a szerencsétlen pedig aki éhbérért “kulizik” a bányában, azt veszi észre, hogy egyszercsak súlyos egészségügyi panaszai jelentkeznek. Aminek persze oka nincs.

Már nem is tudom, hol olvastam, de rendkívül jó megállapítás volt: a tradícionális gyarmatosítás korszakának vége, ez már itt az újragyarmatosítás korszaka.

www.mindennapiafrika.info - A Flag Polgári M?hely partnere

Ajánló